

Bourges C 12 (lat)

[ohne Titel]

|¹ Opinione^a religionis^b dulciter^c nominando^d et caritatis vinculo abluendo^e **ille**^f peccator salutem in Domino perennem^g

Litteris tuis parvitatem meam postolasti^h ut sententiamⁱ canonum perquire^j de iudicio^k mulieris, que post^l consecratam et professam^m castitatemⁿ Deo fuerat^o conservare, adulterium perpetraverat. Quamque^p in sancta sinodo^q Nicena^r Calcidonense^s et Efesena^t vel Constantinopolitana super hac^u rae^v capitulum non invenimus, que^w quattuor sinodus^x tantum^y terrarum venerabiliter recepit^z et concredit, adtamen^{aa} in Aurelianense^{ab} sinodo^{ac} de hac^{ad} re invenimus praefinitum^{ae} iudicium^{af} quod tibi destinavimus, et ex ipsa auctoritate iudicium^{ag} conservandum praedicti^{ah} mulieri^{ai} direximus. Sub qua sententia consilium dedimus: ex divinarum scripturarum fonte flumina sententiarum^{aj} viva vel stipites immobilium^{ak} columnarum, quorum unda bibens et amplexu se tenens non timeat iterum labi in^{al} ruina^{am} neque iter[um] [disper]arae^{an} pro praeterito^{ao} lapsu possit de venia^{ap} sed^{aq} praedicta^{ar} teneat consilia. Memoret[ur]^{as} evangelicae mulieris **illius** peccatricis^{at} Mariae Magdalene^{au} quem^{av} septem viciis^{aw} repleta fuerat^{ax} de qua Dominus² septem demonia^{ay} eiecit, que^{az} Domini pedes³ lacrimis lavit, crinibus tergit^{ba} labris^{bb} fortiter inpraensis^{bc} exardenti^{bd} amore osculata est et unguento^{be} praetioso^{bf} unxit, de qua Dominus dixit⁴ „Remittuntur ei peccata multa, quoniam^{bg} dilexit multum.“ Et ipsa est, quem^{bh} semper Dominum |² postsecuta^{bi} usque ad crucifixionem^{bj} et sepulturam, et ipsa⁶ prima post resurrectionem antequam^{bk} nullus^{bl} apostolus^{bm} et antequam^{bn} mater Domini, gloriosissima Maria semper virgo, et angelus^{bo} et ad^{bp} Dominum meruit videre^{bq} Ipsa est soror Marte^{br} et⁷ Lazari, quem Dominus quatruiduanum mortuum suscitavit. Et redemptor^{bs} noster pro⁸ peccatoribus et adulteris in hunc mundum se venisse dixit, non pro iustis. Et ipsa veritas dicit⁹ que^{bt} non sit opus sanus^{bu} medicus^{bv} Paulus apostolus¹⁰ persecutor christianorum et homicida, sancti Stephani interfecto, noster et¹¹ omnium gentium factus est praeceptor^{bw} Quid dicam de¹² Matheo thelonario^{bx} et postea evangelista? Quid de¹³ Zacheo, qui de arbore siccomorum, iam inluminatus cordae^{by} pro^{bz} parva^{ca} statura corporis sui Dominum videre^{cb} cupiebat? Quid de publicano illo in evangelio scripto, qui¹⁴ *pectus suum percuciebat*^{cc} *dicens*: „Non sum dignus *levare oculos meos ad caelum*^{cd}. *Esto mihi*, Domine^{ce} propicius^{cf} *peccatori!*“, et descendit iustificatus magis quam phariseus^{cg} illi^{ch} qui iactabat merita sua et stando orabat? Quid adhuc augendam^{ci} consolationem^{cj} Dominus et redemptor^{ck} noster in evangelio dicit similitudinem gloriosam¹⁵ piissimi pastoris perfecisse, qui nonaginta novem^{cl} oves in montibus derelictis errantem unam pastor clementissimus cum multo laborae^{cm} lustrando squalida loca perquisivit et invenit et *in umeris*^{cn} *suis*^{co} |³ inposuit^{cp} et ad gregem salva^{cq} reduxit, ut et^{cr} numerus^{cs} perfectum centenar[ium]^{ct} impleret^{cu} ut^{cv} perfecti gregis dominus esset; et nos miseros peccatores errantes per fragilitatem corporis iustis et innocentibus adgregaret et dixit, plus se gauderae^{cw} *super uno peccatorae*^{cx} *penitentiam*^{cy} *agentem*^{cz}, *quam super nonaginta novem*^{da} *iustos*^{db} *non indigent*^{dc} *es penitentiam*^{dd} Si^{de} futuri temporis cautilla^{df} largiente Christi gratia, adhibeatur^{dg} ut^{dh} culpa non iteretur^{di} que^{dj} multis fletibus diebus et noctibus, publicae^{dk} et occulte^{dl} geiuniis^{dm} orationibus^{dn} gemitibus, suspiriis, laboribus, obaedientia^{do} et taciturnitate, humilitate et caritate preterita debeatur^{dp} Non sunt querenda aut numeranda annorum tempora ad agendam penitentiam^{dq} sed fortitudo cuiuslibet temporis vel momenti conpunctionis^{dr} timoris sui de peccato^{ds} et amoris Dei ex toto cordis

desiderio. Ad haec^{dt} verba confirmanda testis est excelentissimus^{du} propheta, qui spiritu Dei plenus dicit¹⁷ *Peccator in quacumque^{dv} die, aut^{dw} in^{dx} quacumque hora^{dy} conversus fuerit* et ingemuerit, omnia peccata sua *oblivione traduntur*¹⁸. Et ¹⁸latro **ille**, qui iuxta Dominum crucifixus fuerat, subita^{dz} confessione confessus et fide plenus credit hominem, quem videbat crucifixum, Dei omnipotentis filium^{ea} Deum vivum et verum^{eb} non anno[s]^{ec} aut menses aut dies egit in^{ed} penitentia^{ee} quem velox mors arripuit⁴ et iuxta verbum Domini^{ef} in paradiso ante Petrum apostolum introivit^{eg} Et populus^{eh20} Ninive^{ei} civitatis triduo ieiunio, fletu, cinerae^{ej} cilicio^{ek} plancto^{el} et gemitu concinnente^{em} de voragine submersionis suae et^{en} irae^{eo} Dei^{ep} meruit evadere^{eq} Et²¹ David^{er} rex et propheta spiritu Dei plenus pro homicidii^{es} et adulterii facinorae^{et} Natan^{eu} propheta arguente de solio regni non erubuit coram^{ev} omni multitudine faciem suam darae^{ew} in pulverem et pariter erupit in vocem amatissime^{ex} penitentiae^{ey} dicens: „*Peccavi, Domine, peccavi!*“; et Dominus per prophetam dixit ei: „*Remissum est^{ez} peccatum tuum*“. Ecce, quantum valet humilitas, quantum optinet^{fa} caritas, quia, etsi sunt dura peccata nostra²² apostolo dicente, velut^{fb} *stipula, fenum, ligna^{fcfd}*, si abundaverimus igni amoris Dei, possumus cicius^{fe} exurire^{ff} onera peccati. Et in eorum locis super fundamentum fidei, qui^{fg} est Christus^{fh} *edificemus aurum, argentum et lapides praeciosos^{fi}*, ut possimus in ornamentum^{fj} regis aeterni, redemptoris^{fk} nostri, inter²³ vivos lapides^{fl} computari^{fm} ut dicat apostolus^{fn} nobis: Fuit^{fo24} *aliquando tenebrae^{fp} nunc autem lux in Domino!*“; et iterum²⁵ *Ubi abundavit peccatum, superhabundavit et gratia*^{fq}. Sic tamen^{fq} ut eundem apostolum Paulum in omnibus audiamus et sua consilia, quia spiritum Dei habet, integrae^{fr} custodiamus. Dicit ipse in epistola ad Romanos^{fs26} *Sicut enim exhibuistis^{ft} membra vestra servirae^{fu} immundiciae^{fv} et iniquitati ad iniquitatem, ita nunc exhibete^{fw} membra vestra servirae^{fx} iusticiae^{fy} in sanctificationem^{fz}!*“ Verbi gracia^{ga} |⁵ Qui vigilias multas dedit occultas et obnoxias^{gb} in luxuria^{gc} multiplicet corpus suum eodem modo excitari, de somno levare et in^{gd} angulos ecclesiae^{ge} vel monasterii occulte in orationibus fatigare, adfligere^{gf} ut dolores, quos memorat, quantos^{gg} et quales sustenuit^{gh} pro amorae^{gi} carnali, secundum²⁸ Pauli apostoli mandatum eosdem sustineat^{gj} pro amore spiritali^{gk} ut non minus sit corpus vigiliis sanctis languidum, que^{gl} fuit in flagiciis^{gm} diversis, adinventionibus detortis membrorum nexibus^{gn} inhoneste^{go} depraessum^{gp} et ob hoc male defessum.

^aOpinione] OPPINIONE Gun

^breligionis] reigionis Zeu

^cdulciter] für dulcitur Le₁; dulciter Gun, Zeu

^dnominando] nominandę Gun; nominande Zeu

^eabluendo] AMBIENDAE Gun; ambiende Zeu

^fille] BOBAE MATRIFAMILIAS CHRODOBERTUS Gun; ill. matrifamilias Chrodebertus ill. Zeu

^gperennem] perhennem Gun, Zeu

^hpostolasti] postulasti Gun, Zeu

ⁱsentenciam] von anderer Hand verbessert aus senciam Le₁; sentenciam Gun, Zeu

^jperquireraem] für perquirerae Le₁; perquirerem Gun, Zeu

^kiudicio] iuditio Gun

^lpost] postquam Gun, Zeu

^mconsegatam ... professam] consecrata et professa Gun, Zeu

ⁿcastitatem] castitate Gun

^ofuerat] fuerit Gun

^pQuamque] quamquam Gun, Zeu

^qsinodo] für sidono Le₁; sinodo Gun; synodo Zeu

^rNicena] verbessert aus cena Le₁

^sCalcidonense] Calcedonense Zeu

^tEfesena] Ephisina Gun, Zeu

- ^uhac] ac *Gun*
^vrae] re *Gun, Zeu*
^wque] quae *Gun*
^xsinodus] sinodos *Gun*; synodos *Zeu*
^ytantum] totum *Gun*
^zrecepit] recipit *Zeu*
^{aa}adtamen] attamen *Gun*
^{ab}Aurelianense] Aurelianinse *Gun*; Aurilianense *Zeu*
^{ac}sinodo] synodo *Zeu*
^{ad}hac] ac *Gun*
^{ae}praefinitum] prefinitum *Gun, Zeu*
^{af}iudicium] iuditium *Gun*
^{ag}iuditium] iudicium *Gun, Zeu*
^{ah}praedicti] = praedictae; praedictae *Gun*; predicte *Zeu*
^{ai}mulieri] mulieris *Zeu*
^{aj}sententiarum] sententiarum *Gun, Zeu*
^{ak}immobilium] immobilium *Zeu*
^{al}in] ad *Gun*
^{am}ruina] ruinam *Gun, Zeu*
^{an}iterum desperare] für iterarae *Le*₁; desperare *Gun, Zeu*
^{ao}praeterito] preterito *Gun, Zeu*
^{ap}venia] veniam *Gun*
^{aq}sed] si *Gun*
^{ar}praedicta] predicta *Gun, Zeu*
^{as}Memoretur] für memoret *Le*₁; memoretur *Gun, Zeu*
^{at}peccatrici] peccatrices *Gun*
^{au}Magdalene] Magdalenae *Gun, Zeu*
^{av}quem] quae *Gun, Zeu*
^{aw}viciis] vitiis *Gun, Zeu*
^{ax}fuerat] fuerit *Gun*
^{ay}demonia] daemonia *Zeu*
^{az}que] quae *Zeu*
^{ba}tergit] tersit *Gun, Zeu*
^{bb}labris] für babris *Le*₁; labris *Gun, Zeu*
^{bc}inpraessis] inpressis *Gun, Zeu*
^{bd}exardenti] exardescenti *Zeu*
^{be}unguento] ungento *Zeu*
^{bf}praetioso] für praetaoso *Le*₁; pretioso *Zeu*
^{bg}quoniam] qm *Le*₁
^{bh}quem] quae *Gun, Zeu*
^{bi}postsecuta] prosecuta est *Gun*; postsequuta *Zeu*
^{bj}crucifixionem] für crucifixorem *Le*₁; crucifixionem *Gun, Zeu*
^{bk}anteque] ante quam *Gun*; antequam *Zeu*
^{bl}nullus] ullus *Gun*
^{bm}apostolus] apostolorum *Gun, Zeu*
^{bn}anteque] ante quam *Gun*; antequam *Zeu*
^{bo}angelus] angelos *Gun, Zeu*
^{bp}ad] fehlt *Gun, Zeu*
^{bq}viderae] videre *Gun, Zeu*
^{br}Marte] Martae *Gun, Zeu*
^{bs}redemptor] redemptor *Gun*
^{bt}que] quod *Gun, Zeu*
^{bu}sanus] sanis *Gun, Zeu*
^{bv}medicus] medicus sed aegrotis *Gun*; medicus sed egrotis *Zeu*
^{bw}praeceptor] preceptor *Gun, Zeu*
^{bx}thelonario] telonario *Gun, Zeu*
^{by}cordae] corde *Gun, Zeu*

- bz pro] et *Gun*
 ca parva] *verbessert aus prava Le₁*
 cb viderae] *videre Gun, Zeu*
 cc percuciebat] *percutiebat Gun*
 cd caelus] *celos Gun, Zeu*
 ce Domine] *Dominae Gun*
 cf propicius] *propitius Gun*
 cg phariseus] *fariseus Gun*
 ch illi] *ille Gun, Zeu*
 ci augendam] *ad augendam Gun*
 cj consolationem] *verbessert aus consolationi Le₁; consolationem Gun, Zeu*
 ck redemptor] *redemtor Gun*
 cl nonaginta novem] *nonaginta et novem Gun, Zeu*
 cm laborae] *labore Gun, Zeu*
 cn umeris] *humeris Gun, Zeu*
 co suis] *fehlt Gun*
 cp inposuit] *apposuit Gun*
 cq salva] *salvam Gun, Zeu*
 cr et] *fehlt Gun*
 cs numerus] *numerus Gun*
 ct centenarium] *centenar[...] Wortende im Falz verborgen Le₁; centenarium Gun, Zeu*
 cu impleret] *verbessert aus impleraet Le₁*
 cv ut] et *Zeu*
 cw gauderae] *gaudere Gun, Zeu*
 cx peccatorae] *peccatore Gun, Zeu*
 cy penitenciam] *penitentiam Gun, Zeu*
 cz agentem] *agente Gun*
 da nonaginta novem] *XCVIII Gun*
 db iustos] *iustis Gun*
 dc indigentes] *indigentibus Gun*
 dd penitenciam] *penitentiam Gun, Zeu*
 de Si] *sed Zeu*
 df cautilla] *cautela Gun, Zeu*
 dg adhibeatur] *inhibeatur Gun*
 dh ut] et *Gun*
 di iteretur] *iteret verzeichnet Zeu für Le₁*
 dj que] *quatinus Gun*
 dk publicae] *publice Zeu*
 dl oculte] *occulte Gun, Zeu*
 dm geiuniis] *ieiuniis Gun, Zeu*
 dn orationibus] et *orationibus Gun*
 do obaedientia] *obedientia Gun; oboedientia Zeu*
 dp debeatur] *deleatur Gun, Zeu*
 dq penitenciam] *penitentiam Gun, Zeu*
 dr conpunctionis] *conpungtionis Gun*
 ds de ... peccato] *fehlt Gun*
 dt haec] *hec Gun, Zeu*
 du excelentissimus] *excellentissimus Gun, Zeu*
 dv quacumque] *quaquunque Gun*
 dw aut] vel *Gun; fehlt Zeu*
 dx in] *fehlt Gun*
 dy hora] *ora Gun*
 dz subita] *subito Gun*
 ea filium] *lies filium [esse]*
 eb hominem ... verum] *fehlt Zeu*
 ec annos] *für anno Le₁; annos Gun, Zeu*
 ed in] *fehlt Gun*

- ee penitencia] penitenciam Gun; penitentia Zeu
ef Domini] Dei Gun
eg introivit] introiit Zeu
eh populus] für papulus Le₁
ei Ninive] Zeu und Gun lesen für Le₁ fälschlich Ninivete; Ninnive Gun
ej cinerae] cinere Gun, Zeu
ek cilicio] cilitio Gun
el plancto] planctu Gun, Zeu
em concinnente] concinente Gun; concinnante Zeu; concannente verzeichnet Zeu fälschlich für Le₁
en et] fehlt Gun
eo irae] iram Zeu
ep Dei] Domini Gun
eq evadere] evadere Gun, Zeu
er David] Davit Gun
es homicidii] für homicidiis Le₁; homicidii Gun, Zeu
et facinorae] für facinerae Le₁; facinore Gun, Zeu
eu Natan] Natham Gun
ev coram] contra Gun
ew darae] dare Gun, Zeu
ex amatissime] amarissimae Gun; amarissime Zeu
ey penitenciae] penitentiae Gun, Zeu
ez Remissum est] remissum est, remissum est Gun
fa optinet] obtinet Gun
fb velut] velud Gun
fc fenum ... ligna] fenum et ligna Gun, Zeu
fd ligna] verbesert aus lina Le₁
fe cicius] citius Gun, Zeu
ff exurire] exurere Gun, Zeu
fg qui] quae Gun; Zeu verzeichnet für Le₁ fälschlich que
fh Christus] XPS Le₁; Christi Gun
fi praeciosos] preciosos Gun; pretiosos Zeu
fj ornamentum] ornamento Zeu
fk redemptoris] redemptoris Gun
fl lapides] für lapidem Le₁; lapides Gun, Zeu
fm computari] verbessert aus conptari Le₁
fn apostolus] apostolos Gun
fo Fuit] fuistis Gun, Zeu
fp tenebrae] tenebre Zeu
fq tamen] et Gun
fr integrae] integre Gun, Zeu
fs Romanus] Romanos Gun, Zeu
ft exhibuistis] exhibuistis Zeu
fu servirae] servire Gun, Zeu
fv immundiciae] immunditiae Gun; immundicie Zeu
fw exhibete] exhibete Gun, Zeu; Zeu verzeichnet für Le₁ fälschlich exhibere
fx servirae] servire Gun, Zeu
fy iusticiae] iustitie Gun, Zeu
fz sanctificationem] sanctificatione Gun
ga gracia] gratia Gun
gb obnoxias] noxias Gun, Zeu
gc luxuria] luxuriam Gun
gd et in] ad Gun
ge ecclesiae] ecclesie Zeu
gf fatigare adfligere] fatigare adque affligere Gun; fatigare adque adfligere Zeu
gg quantos] für quanto Le₁; quantos Gun, Zeu
gh sustenuit] sustinuit Gun
gi amora] amore Gun, Zeu

^{gj}sustineat] susteneat Zeu

^{gk}spirituali] berieben, Zeu verzeichnet für Le_1 spirituali

^{gl}que] quam Gun, Zeu

^{gm}flagiciis] flagitiis Gun, Zeu

^{gn}nexibus] für noxibus Le_1 ; nexibus Gun; nixibus Zeu

^{go}inhoneste] inoneste Gun

^{gp}depraessum] depressum Gun, Zeu Der Text von Le_1 endet mit defessum. Andere Fassungen des Briefes (vgl. Zeu, Gun) beinhalten noch eine abschließende Paragrafen über die Überwindung des Körpers zur Überwindung der Sünde und einen vollständigen Briefschluss.

¹[fol. 158^v]

²cf. Luc. 8,2

³cf. Luc. 7,38

⁴Luc. 7,47

⁵[fol. 159^r]

⁶cf. Mk. 16,1-9/Ioh. 20,11-18

⁷cf. Ioh. 11,1-44

⁸cf. Matth. 9,13

⁹cf. Marc. 2,17

¹⁰cf. Act. 7,58f.

¹¹cf. Act. 9,1-20

¹²cf. Matth. 9,9

¹³cf. Luc. 19,1-4

¹⁴Luc. 18,10-14

¹⁵cf. Matth. 18,12-13/ Luc. 15,4-7

¹⁶[fol. 159^v]

¹⁷Ezech. 33,12f.

¹⁸cf. Luc. 23,39-43

¹⁹[fol. 160^r]

²⁰cf. Ion. 3

²¹cf. 2. Sam. 11-12

²²cf. 1. Cor. 3,12f.

²³cf. 1. Petr. 2,5

²⁴Eph. 5,8

²⁵Rom. 5,20

²⁶Rom. 6,19

²⁷[fol. 160^v]

²⁸cf. Gal. 5,13-26